

ВОА 04.09.2008

Бивши заменик америчког секретара за одбрану и стручњак за Балкан, Роберт Прангер, у разговору са Бранком Микашиновићем, осврнуо се на републиканску конвенцију и избор гувернера Саре Пејлин за потпредседника.

Прангер: Прва ствар са којом Републиканци мораја да се ухвате у коштац је да поново стекну пуну подршку конзервативаца, базе републиканског бирачког тела, што се показало веома успешном стратегијом председника Џорџа Буша на прошлим председничким изборима. Избор гувернерке Аљаске, Саре Пејлин, за потпредседничког кандидата у потпуности се уклапа у ту концепцију. Она је пре свега чврст конзервативни политичар, а као жена могла би да добије и подршку неких од присталица Хилари Клинтон, које се противе Бараку Обама. Многе жене бирачи могле би да подрже кандидатуру Пејлинове као пробој жена у сам врх америчког политичког живота. Глас Америке: Да ли би избор гувернерке Пејлин за републиканског потпредседничког кандидата могао да има утицај на америчку спољну политику?

Прангер: Она нема никаквог искуства у спољној политици. На основу мог личног искуства у Никсоновој администрацији, могу да кажем да постоји огромна разлика у приступу спољној политици унутар администрације, и ван ње, односно како се она представља у медијима, у академским круговима или у јавним спољнополитичким дебатама. Када удјете у Беле кућу ви схватите да је то јединствена и сложена структура где се доста тога може научити на лицу места и да свака администрација делује на основу својих начела, идеологије, итд. Ако узмете, рецимо, Косово, као спољнополитичко питање, преседник Буш је признао независност Косова и тој одлуци је предан. Сада може да се постави питање у којој мери и да ли ће нова администрација остати доследна том ставу или не, под неким спољним притисцима, рецимо Русије, за шта за сада нема индикација. Чињеница да гувернерка Пејлин нема искуства у спољној политици могла би чак да јој иде у прилог, јер нема дефинитивно формиране ставове и највероватније би се, бар на почетку, придржавала веома сложених упутстава и смерница и тиме допринела потребној спољнополитичкој кохезији администрације. Глас Америке: Какав курс акције предвидјате од стране евентуалне Мекејнове администрације у спољној политици, посебно у погледу Русије и Грузије, као и Балкана и Србије?

Прангер: Сами председнички кандидати, Џон Макејн и Барак Обама, имају скоро идентична гледишта о питању Грузије. Они подржавају Бушов став, који се огледа у опрезном отпору Русима, али и истрајном ставу да се руске снаге повуку из Грузије. У случају Мекејна имамо још један индикативан сигнал, а то је да је његов главни спољнополитички саветник, Ренди Шумермен, заступао у Вашингтону интересе Грузије као приватни лобиста.

У погледу Балкана имате такође доста заједничког у ставовима двојице кандидата, Обама и Мекејна. Што се тиче Косова, моје лично мишљење је да нова администрација највероватније неће одступити од даље подршке независности Приштине, као прво, а као друго, тај регион је сада од периферне важности и није у центру америчке спољне политике у светлу догађаја у Авганистану, Ираку, Ирану и другде. У сваком случају у погледу Балкана, Србије и Косова, верујем да ће САД у будућности у већој мери следити ставове Европске уније.